

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nuskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je posloviti na uredništvo, oglase in naročino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer: ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ali se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Interpelacija

poslancev dr. Antona Gregorčiča in tovarišev na Njih Vzvišenosti gospoda ministerskega predsednika kot voditelja notranjega ministerstva in gospodov finančnega ministra radi prostosti od pristojbin onih prošnji, ki zadevajo sprejem v občinsko zvezo na podlagi državnega zakona z dne 5. decembra 1896.

V smislu zakona z dne 5. decembra 1896, drž. zak. št. 222, ne sme občina bivališča odreči izrecnega vzprejema v domovinsko zavezo tistemu avstrijskemu državljanu, kateri je po zadobljeni samopravnosti skozi deset let, predno je prošil za domovinsko pravico, prostovoljno in nepretrgoma prebival v občini.

Prošnje, katere je po §§ 2., 3. in 4. navedenega zakona vložiti za uveljavitev pravice do izrecnega vzprejema v domovinsko zavezo, so po glasilu zakona proste pristojbin.

V smislu te zakonske določbe izjavila je visoka c. kr. vlada, da vsi spisi, ki dokazujejo desetletno bivanje prosilca v občini, so prosti koleka in pristojbin.

Ali od prosilcev se zahteva, naj dokažejo tudi svoja leta in svojo dosežanje domovno pravico s krstnimi, rojstnimi in domovnimi listi, ki se ne izdajajo brez kolekov in pristojbin. Ker pripada mnogo prosilcev za domovno pravico manj imovitim ljudskim slojem, katerim je težko priskrbeti si zneske, ki so potrebni za koleke in pristojbine, in ker nasprotuje duhu navedenega zakona, da bi bile politične pravice odvisne od plačevanja kolekov in pristojbin, je potrebno, da c. kr. vlada v tem oziru poseže vmes ter zadevo uredi. Ali naj izreče, da v zgore navedeni namen zadoštujejo priprosta potrdila, ki so prosta koleka in pristojbine, kakor pri ljudskem štetju, ali naj ukaže, da se bodo izdajali strankam v omenjeno svrhu potrebni krstni, rojstni in domovni listi prosti kolekov in pristojbin.

Z ozirom na to stavijo podpisani na Njih Vzvišenosti gospoda ministerskega predsednika kot voditelja notranjega ministerstva in gospoda finančnega ministra sledeče vprašanje:

LISTEK

„Buše“.

(Odlomek iz kmetskih rev in težav).
(k-c).

Da, lepo Buše sta imela Blaž in Tinca, prav lepo in čvrsto je bilo, a tudi razposajeno in nagajivo.

Blaž je ni rabil pri domačem gospodarstvu, zato je sklenil, da je požene v Gorico na semenj Sv. Andreja.

A sam Blaž trdi, da bi bilo bolje, ako bi je ne bil nikdar gnal in je raje prodal domačemu mesarju, zakaj naredilo mu je neizrekljivih preglavic in sitnosti.

Čujmo, kako se je to zgodilo.

Na semanji dan je Buše Tinca na vse zgodaj dobro nakrmila in napojila, potem je je Blaž privezal na trdno vrvo, si vrezal pripravno šibo in je gnal — „v imenu božjem“, kakor je rekla Tinca, na semenj.

Spočetka je šlo lepo in mirno po cesti, se priganjati je ni bilo treba, in Blaž si je zadovoljno našgal pipo ter računl, koliko mu bo vrglo. Pa kmalu se je ta klek izpridil.

Ali je visoka c. kr. vlada voljna, da — izvršujoč zakon z dne 5. decembra 1896, drž. zak. št. 222, — ukaže, naj izdajajo v to poklicani organi prosilcem za izrecni vsprejem v občinsko zavezo na podlagi tega zakona listine, ki imajo dokazati njihova leta in njihovo dosežanje domovno pravico, brez koleka in brez pristojbin?

Na Dunaju, 26. marca 1901.

(Sledijo podpisi.)

Dopisi.

Iz Banjšice. Čital sem „Primorski List“ št. 12., v katerem piše in pobija nekdo dopisnika „Soče“ in „Primorca“. Ko sem čital dopis, mislil sem si: Sedaj mu je zavljal vrat, kajti kratke a jedernate besedice bile so tudi docela resnične in temeljite. A glej ga, omenjeni dopisnik „Soče“ in „Primorca“ že zopet kvasi in trdi svojo kakor da bi bilo komu Bog ve kako ležeče na njegovih besedah. Da dela omenjeni dopisnik zdražljivosti in prepire med občinama, med županstvom, starešinstvom in gosp. „nuncem“, kar je bilo rečeno že v „Primorskem Listu“ št. 12. to potrdim tudi jaz. Da so bile poti v Gorico zametene, je res, ampak pripomniti moram, da oni hujskač ne bode vozil pri najboljšem vremenu in pri najboljši odprtih potih v Gorico. Da so poti res v slabem stanju, je resnično, toda mislim, da ne bode nič boljše, ko bo on tajnik in njegov pristaš župan. Da bi mlekarica lepo vspevala je res, — če bi jo ustanovili, toda občinarji imajo pomiselke, boječ se da bi prišla mlekarica pod slabim vodstvom na kant. Hujskajoči dopisnik „Soče“ in „Primorca“ pozivlja dopisnika „Primorskega Lista“ naj piše resnico. Da je pisal dopisnik „Prim. Lista“ resnico, jamčim tudi jaz. Čarobni pogled in naočnike pa bi bil rabil bolj „Sočin“ dopisnik, da bi bil pogledal v sod, — ko mu je vino v sodu zmrznilo. — Če pa hoče podrezati v sršenovo gnezdo, prosto mu, ampak sršeni Banjški ga bodo opikali, da bo šel ves opikan na Kras nazaj.

Svetuje se pa dopisniku „Primorca“, naj lepo pusti v miru Banjško po-

Začelo se mu je sedaj zatekavati, sedaj poskakovati, seveda, tudi Blaž je moral plesati po njegovem taktu.

„Čšššt, na, Buška, na, čšššt, na“, je je pomirjeval, a ta spak ga ni poslušal, ampak postajal je čedalje hujski.

Zdajci pridirja konj z vozom, Buše ga nekoliko časa začudeno ogleduje, potem pa kakor bi je bil kdo razžalil, se obrne in steče proti domu.

„Na, Buška, na, na, Buška, na, na, zlod, na, na, afrramintinajne, na, na, zlomek na!“ klical je Blaž, katerega je to nagajanje že nekoliko segrelo — ter je z vso silo obrne nazaj.

„Čuk čukasti, zabiti, sedaj te bo konj požrl, ne? Si sito ne? — Pasja žival, če ne boš pri miru, te ofliknem, da se ti bo poznala „mulca“ po vsem hrbtu“, je jezno nadaljeval.

Ta groznja je najbrže Buše nekoliko oplasila, zato se je spametovalo in šlo je z gospodarjem precej dolgo časa lepo in mirno naprej.

Pa Buše, ali je bilo tako sito, ali hudobno, „vsakega nekoliko“, je rekel Blaž, je kmalu pozabilo na ravnokar prestane groznje. Zopet se mu je začelo sedaj spotekovati, sedaj poskakovati ali

litiko ter naj se bavi z nujnejšimi opravili, katerih ima kot tak uže dovolj. Za tajnika tako ne more priti sedaj, ker dohaja redno vsaki teden Ročinski tajnik Škartec na Banjšice reševati občinske zadeve!

Banjškar.

Iz Tomarjevice pri Komnu. Glejte jih naprdne „kerice“, kako se jezé, ako se jih po vsej pravici kedaj malo potiplje za ušesa! Kar divji postanejo in se začnejo tako grdo obnašati, da se morajo človeku skoro smiliti, ko vidi pri njih tako duševno propast. Smilijo se mu pa še tem bolj, ker od takih ljudi ni pričakovati, da bi se poboljšali, nego je skoraj gotovo, da popadajo od dne do dne nižje. Za to trditev je pač najboljši dokaz zadnji dopis iz Komna v „Soči“ od preteklega torka. Saj ni treba drugzega razsodnemu človeku, nego čitati omenjeni dopis, pa bo vedel, pri čem da je.

V Vašem cenjenem listu ste priobčili nekaj stvarnih in mirnih dopisov iz raznih podobčin komenskega županstva, v teh dopisih so dopisniki opozarjali na razne nepravilnosti, ki se gode v naši občini. — Med temi nepravilnostmi je pa bilo tudi marsikaj — smrdéčega in zato naj bo Vaš list — „smrdeči Korno“?! Pač čudna logika v možganih naših naprdnjakov! Z veseljem pa beležimo dejstvo, da naši naprdnjaki sami priznavajo, da so začeli Vaši dopisi našemu ljudstvu odpirati oči ter da je začelo spoznavati, da pri nas tako ne sme več dalje iti. Smešno je, kar trdi dopisnik „Soče“, kako da skrbi naše županstvo, da se v naši občini občinske doklade kolikor mogoče znižajo. Saj je vendar ono sestavilo preudarke, iz katerih so se morale vsled pismenih pritožb občinarjev brisati razne svote in neutajljiva resnica je, da je imel za to največjo zaslugo ravno tisti mož, katerega dopisnik tako pobalinsko napada a kateremu glede poštenja ni vreden da mu odveže jermena na čevljih. Kar se pa tiče tega, da bi omenjeni mož o Malodolcih trdil, da so za 100 let nazaj, je ravno nasprotno resnično, Malodalcem so to očitali naši naprdnjaki o priliki državno-

pa ustavljeni, kakor je je ravno prišla muha.

„Čšššt, uoooha nna, čšššt, uoha, nna, čšššt, na!“ je je moral Blaž vedno opominjati.

No, to naj bi že bilo, saj je vsako Buše bolj ali manj razposajeno, ali Blažvo je imelo to napako še v posebno velikej meri.

Šlo je nekoliko časa zopet mirno, a kmalu, kakor bi se hotelo preje le nekoliko oddahniti, je začelo vnovič uganjati svoje budalosti.

Zagledalo je namreč kopo cvilečih prešičev, katere so gnale nekatere ženice na semenj — in zopet ni hotelo dalje.

„Pojva no, pojva, ala, steč naprej, steč naprej!“ mu je Blaž prigovarjal — ter je na lahko udarjal po hrbtu.

Buše pa le ni hotelo z mesta. — Tedaj pa Blaž stopi pred nje in je vleče na vso moč dalje, — a zaman je bil njegov trud, Buše ni hotelo slušati.

Blažu je tudi že bilo dovolj teh šal, krepko potegne za vrvo in je mahne s šibo po gobcu.

Pa tudi v Bušetu je vzkipela jeza, pihnilo je nekolikokrat skozi nos, nato pa ritnilo in še predno se je Blaž dobro

zborskih volitev, kjer so kakor jeden mož stali na strani „Sloge“ in se niso hoteli prodati za kozarec vina. Sicer naj rohné naši naprdnjaki kolikor jim drago! Mi se za njihove srove napade ne bodedo čisto nič zmenili, marveč hodili bomo svojo pot dalje ter gledali, da spravimo občinsko upravo v roke razsodnih, treznih in resnih mož ter jo oteli iz rok naprdnih komedijantov.

Politični pregled.

Notranji položaj.

V notranji politiki je zavladala med velikonočnimi prazniki popolna tišina. Češki poslanci imeli so sicer v Pragi svoja posvetovanja, a izid teh posvetovanj ne premeni niti za las njih dosežanega postopanja v državnem zboru. Tudi dejstvo, da so narodno-napredni poslanci Tavčar, Ferjančič, Plantan in Gabršček naznanili svoj izstop iz „Hrvatsko-slovenskega kluba“, ne spremeni niti za pičico — splošnega notranjega političnega položaja.

Cesar v Pragi.

Listi poročajo, da je že gotova stvar da obišče cesar Prago meseca maja ter da se udeleži blagoslovljena mosta čez Vltavo.

Novo srbsko ministerstvo.

Pod predsedstvom dr. Vučiča se je sestavil nov srbski kabinet v katerem pa je ostala večina prejšnjih članov. Le Peter Velimirovič je dobil portfelj za javna dela in Slamenkovič portfelj za pravosodje. V novem kabinetu so štirje radikalci in dva nevtalna.

Slavnosti v Toulonu.

V Toulonu na Francozskem se te dni vršijo pomorske slavnosti, na katere je došel predsednik Loubet. Slavnosti se udeleži rusko brodovje in je v ta namen že odpuljo v Toulon sedem ruskih vojnih ladij.

Ustaja na Filipinih.

ki do zadnjega časa ni mirovala, bode baje zdaj končana. Kajti poročajo, da so Američani vjeli glavnega vodjo filipinskih ustašev Aguinalda, ujel ga je general Fuston, ki je postal vsled tega brigadni general. Večina drugih ustašev so se udali in s tem je menda zadeva na Filipinih končana. Aguinaldo ostane v zaporu v Manili ter se ga ne ustrelj.

Razmere na Kitajskem.

V tesni zvezi političnih interesov so razmere v Južni Afriki in na Kitajskem, — jedne od drugih so tako odvisne, da je nemogoče uganiti, kake tajne

zavedel, se mu zakadi z glavo v hrbet in ga vrže s tako silo po tleh, da je razbil pipo in si izbil en zob, potem pa, kakor bi se zavedlo svojega čina, zdirja naglo naprej. Ker je Blaž krepko držal vrvo in je ni hotel precej izpustiti, ga je še vlekle nekoliko časa za seboj po tleh, tako da je bil ves umazan in opiaskan.

„Da bi te vse strele in vsa hudičevinska zlahta, pasja žival ti, to je prav hudičevovo seme, če to ni več kot hudnik, pa nič nečem, Bog mi tega ne zapiši v greh, saj me še umori ta špaka spakasta, prej ko pridem v Gorico. Pa čakaj, ti nestvor ti, té dobiš povrnjene in če mi imaš tudi poginiti na cesti, ti jih ne prizanesem, saj je že vendar človek gnal kako žival, pa takega pekla pa še ne in ne, to bi je morali štirje krotiti in še bi ne bilo dovolj“, je go-drdnjal, klel in se grozil Blaž briščoč si kri raz obraz.

A najhuja jeza ga šele zgrabi, ko ugleda razbito pipo na tleh pred seboj. Ves divji popade šibo in steče za Bušetom, ki se je precej daleč od tega usodepolnega mesta ustavilo in gledalo, — kakor bi se ne bilo nič zgodilo.

(Konec pride.)

